

ONDERZOEK:
Temse, Energieheuvel

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
<small>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</small>	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	een archeologienota met een beperkte samenstelling
ADVIES	Geen verder onderzoek

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

		Bureauonderzoek	<<
Regulier traject	Archeologienota	[Redacted]	
		[Redacted]	
		[Redacted]	
		[Redacted]	
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	
	[Redacted]	[Redacted]	

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen)
BIJLAGE 2	Geplande toestand van het onderzoeksgebied: plannen, sneden, ruimtelijke visie, ... foto's van plaatsbezoek.

ONDERZOEK:

Temse, Energieheuvel

ONDERDEEL

1

Administratieve fiche/Privacyfiche

©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

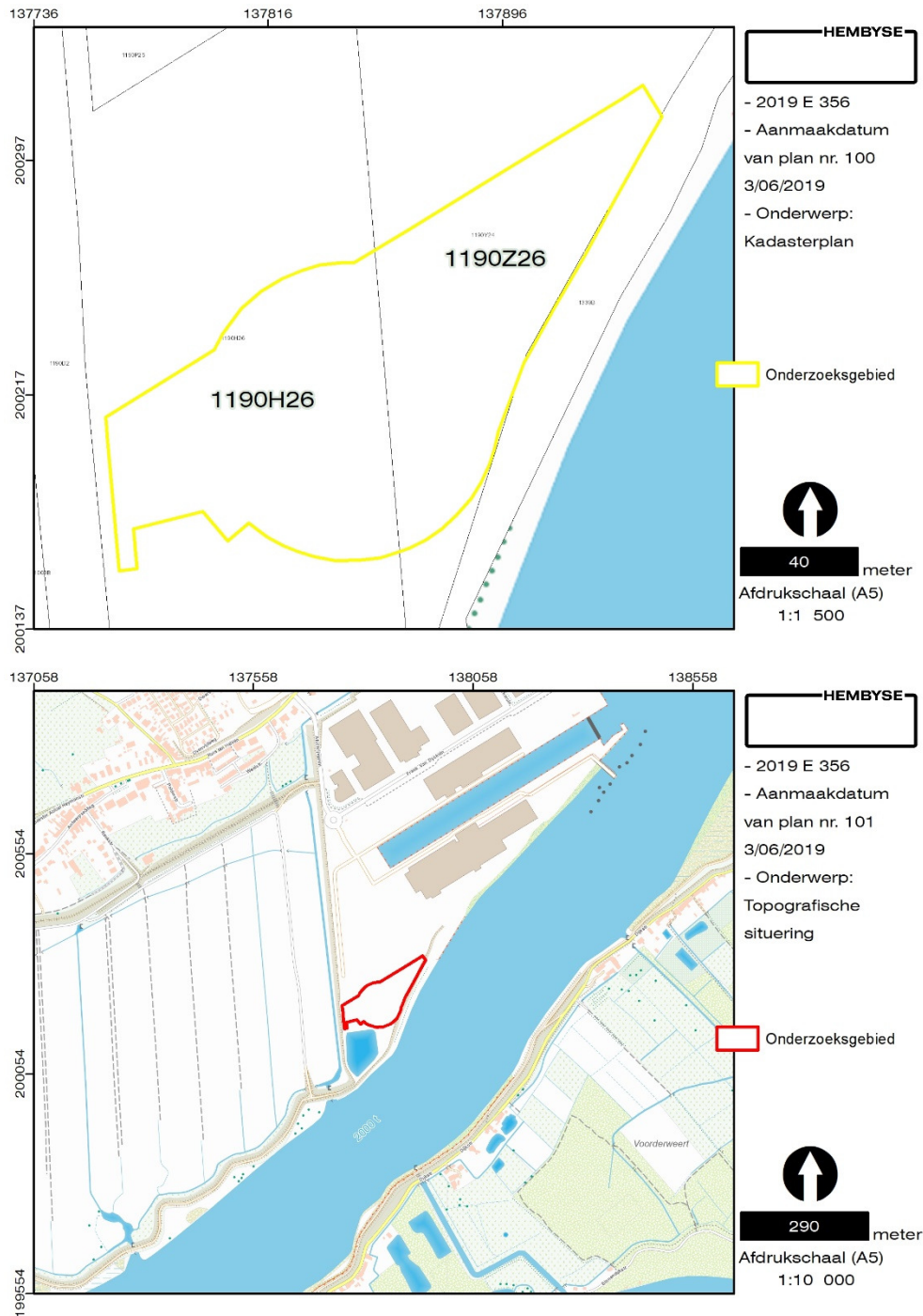
1	Situering van het onderzoek	2
2	Projectcodes	4
3	Betrokken actoren.....	4
4	Bewaring van de data	5

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart. 3

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED's..... 6

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Temse	
Deelgemeente	nvt	
Straat en straatnummer	Frank Van Dyckelaan 15	
Kadastrale situering	Afdeling	1
	Sectie	B
	Percelen	1190 H26; 1190 Y24
Lambert 72-coördinaten	NO	X: 137944,520 x Y: 200319,880 m
	ZW	X: 137766,720 x Y: 200155,309 m
Oppervlakte	13812,93 m ²	1,38 ha
Oppervlakte bodemingreep	13812,93 m ²	1,38 ha
Datum van toekenning van de opdracht	28 mei 2019	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	3 werkdagen	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	[REDACTED]	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

2 Projectcodes

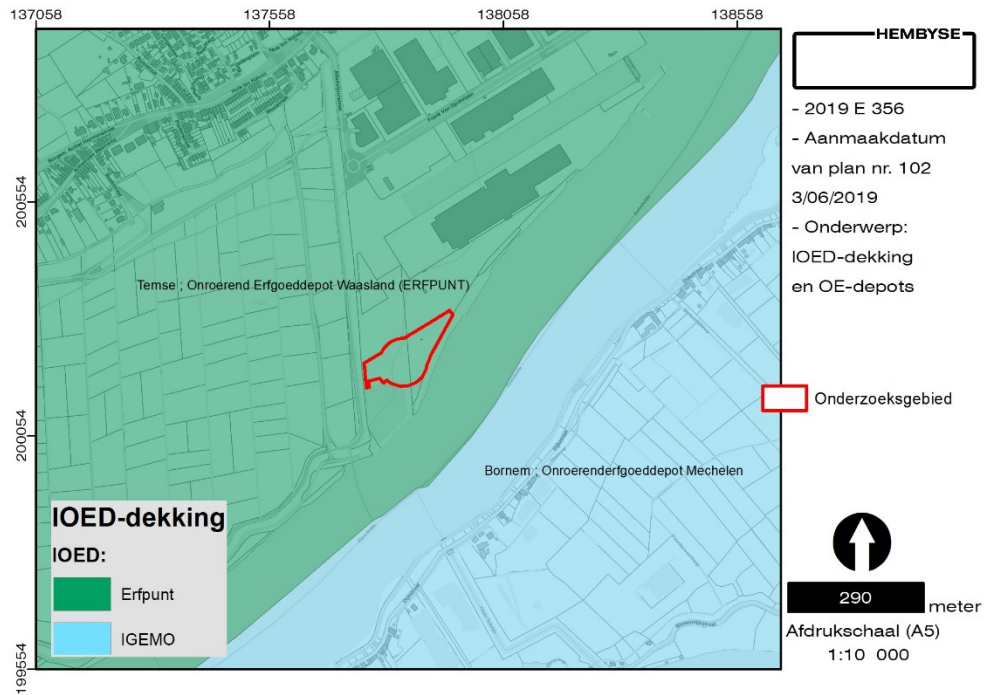
Bureaustudie	2019 E 356
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	TEM-ENE

3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Geraadpleegde (regio)specialisten	Nvt. Het betreft een archeologienota met beperkte samenstelling.	
Initiatiefnemer (privacyfiche)	████████████████████	
	████████████████████	
	██████████	
	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Omgevingsvergunning:	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden

4 Bewaring van de data

Plaats en Jaar van uitgave	Gent, 2019
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	90
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2019. <i>Archeologienota met beperkte samenstelling voor de bouw van een energieheuvel te Temse</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 90, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	████████████████████ ████████████████████ ████████████████████
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BVBA (tijdelijk depot)
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BVBA
Bevoegde Onroerende goederdomein/IOED	ERFPUNT
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Onroerend Erfgoeddepot Waasland

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED's.

ONDERZOEK:

Temse, Energieheuvel

ONDERDEEL

10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering en interpretatie van de dataset.....	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset	2
1.1.2	Huidige dataset	3
1.1.3	Waardering van de archeologische site	3
1.2	Antwoord op de onderzoeksvragen.....	4
2	Vervolgtraject	5
2.1	Impact van de geplande werken	5
2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	7
2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	8
2.4	Randvoorwaarden.....	8
3	Bibliografie.....	9
4	Lijst van figuren	10

1 Synthese

1.1 Datering en interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (bouw van een energieheuvel binnen een industriegebied).

Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een **bureaustudie voor een archeologienota met beperkte samenstelling**.

Het bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht (= antropogene ophoging van een alluviaal gebied)
- de gekende historische indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- er is een inzicht verworven in de geplande werken binnen het projectgebied waardoor de potentiële impact op het bodemarchief duidelijk is geworden

Het vooronderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch overzicht van het onderzoeksgebied te schetsen en om op basis van de gegenereerde dataset gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Op basis van een confrontatie tussen de bestaande toestand en de historische evolutie van het onderzoeksgebied kan men besluiten dat het gebied in oorsprong grotendeels binnen het stroomgebied van de Schelde lag. Dit gebied is in de 20^e eeuw stelselmatig opgehoogd en voorzien van een stortplaats. Op basis van het feit dat er dus sprake is van een antropogene ophoging van minimaal 6 meter op het volledige onderzoeksgebied (en lokaal tot 13 meter) en op basis van de reeds gegenereerde dataset voor het belendende onderzoeksgebied, kan met zekerheid worden gesteld dat er geen archeologische sporen en structuren binnen het huidige onderzoeksgebied aanwezig zijn.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan dus worden gesteld dat:

1. Het onderzoeksgebied zich bevindt in een oeverzone, die op basis van historische en archeologische data weinig aantrekkelijk voor menselijke activiteiten is gebleken. Dit is uitvoerig onderzocht in het belendende onderzoeksgebied voor de archeologienota met ID 5138.
2. Het onderzoeksgebied bestaat uit opgehoogde gronden. Er is op basis van de TAW-waarden en de gekende data van de ophogingen sprake van een ophoging van minimaal 6 meter (7-9 meter TAW) op het hele terrein en een aanvullende ophoging tot 15 meter TAW van een stortplaats van de Boelwerf aanwezig is.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren nihil is. Bijgevolg kan worden besloten dat het kennisvermeerderingspotentieel van de site onbestaande is.

1.2 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

Bureauonderzoek:

- *Wat is de algemene historiek van de site?*

Het onderzoeksgebied was tot aan het midden van de 20^e eeuw gelegen in de oeverzone/stroomgebied van de Schelde. Bij de uitbouw van het industrieterrein De Zaat in de 2^e helft van de 20^e eeuw is het voormalige oever- en poldergebied volledig opgehoogd. Er is bovendien ook een stortplaats van de Boelwerf aangelegd.

- *Wat is het doorslaggevende aspect dat met aantoonbare zekerheid aangeeft dat er geen archeologisch erfgoed op de site aanwezig is?*

De waardering van het archeologisch potentieel van de site is volledig dezelfde als deze van het belendende onderzoeksgebied (ID 5138).

- *Is vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Er is geen verder onderzoek noodzakelijk.

2 Vervolgtraject

2.1 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit het ombouwen van de bestaande heuvel en ophoging tot een energieheuvel.

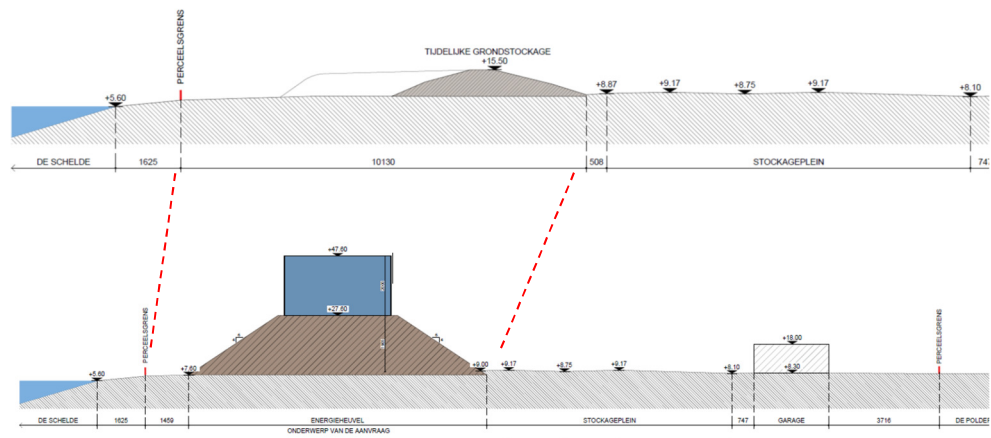
Hiervoor is gepland:

- Het slopen van de bestaande telecommast
- Het rooien van de aanwezige bomen
- Het omvormen van de bestaande ophoging tot een goed geprofileerde heuvel.
- Het bouwen van een vloeistofdicht waterbekken op deze heuvel
- De aanleg van afwatering en nutsvoorzieningen
- Het afwerken van de heuvel met materialen die geen impact hebben op de natuurwaarde van het aanpalende vogelrichtlijngebied. In de beschrijvende nota van de initiatiefnemer wordt dit als volgt beschreven:

“De betreffende percelen bevinden zich deels in een vogelrichtlijngebied, een deel van het talud van de energieheuvel bevindt zich in dit vogelrichtlijngebied, maar gezien de groene afwerking van de heuvel worden geen nadelige gevolgen verwacht. Dit punt werd reeds afgetoetst bij het Agentschap Natuur en Bos, waarbij bevestigd werd dat het ANB geen bezwaar heeft om het project gedeeltelijk uit te voeren in het Vogelrichtlijngebied.”

En ook:

“De percelen waarop de energieheuvel zal worden gerealiseerd zijn volledig gelegen in industriegebied. Maar door de groene afwerking van de energieheuvel kan het project goed ingepast worden in de uiterste hoek van het industriegebied, grenzend aan de Schelde en de polder van Tielrode.”

Figuur 1. Doorsnedes van de huidige en de nieuwe toestand van het terrein.

De geplande werken hebben dus enkel een impact op de antropogene ophoging van het terrein, die vastgesteld is in de archeologische, historische en bodemkundige data. Er is geen impact op de onderliggende alluviale bodems, waarvan op hun beurt de archeologische verwachting zeer laag is.

Op basis hiervan kan worden besloten dat er geen verdere maatregelen voor het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren genomen dienen te worden.

2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele onderzoeksmethodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

<i>Soort onderzoek</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Nuttig</i>	<i>Schadelijk</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Evaluatie</i>
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Niet noodzakelijk, er is voldoende data beschikbaar.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De bodemkundige data bieden geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied afgedekte of bewaarde paleo-horizonten bevat, wel integendeel.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De bodemkundige data bieden geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied afgedekte of bewaarde paleo-horizonten bevat, wel integendeel.
Proefsleuven	NEE	JA	NEE	JA	De bodemkundige data bieden geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied afgedekte of bewaarde paleo-horizonten bevat, wel integendeel.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie van het reeds gevolgde archeologietraject, kan worden gesteld dat er geen verdere maatregelen dienen te worden genomen (zie §Randvoorwaarden).

2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Niet van toepassing, er dienen geen maatregelen te worden genomen.

In deze optiek is het uittekenen van het vervolgtraject niet noodzakelijk en het omschrijven van gedetailleerde maatregelen is niet noodzakelijk.

2.4 Randvoorwaarden

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, heel erg klein is. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd en het opnemen van randvoorwaarden bij de omgevingsvergunning is niet noodzakelijk.

Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande bouwwerken is de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

3 Bibliografie

Naslagwerken

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

4 Lijst van figuren

Figuur 1. Doorsnedes van de huidige en de nieuwe toestand van het terrein.....6

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

